

24.7.2014

מגמת הג'אז "תלמה ילין"
תכנית ייחודית

עורך:
יוסי רגב
ראש המגמה לג'אז
התיכון הארצי העיוני לאמנויות
ע"ש תלמה ילין
גבעתיים

כל הזכויות שמורות

בית-הספר התיכון העיוני במגמות האומנות: מוסיקה, ג'אז, אמנות חזותית, תיאטרון, מחול וקולנוע ע"ש תלמה ילין

רה' בורוכוב 5א' גבעתיים, 53201 טל': 03-5753777, פקס 03-5754030

כתובתנו באינטרנט: www.thelma-yellin.co.il

מגמת הג'אז "תלמה ילין"
תכנית ייחודית

תוכן העניינים

סע'	נושא	נושא משני	תת נושא משני	עמודים
	כותרת			1
	תוכן עניינים			3 - 2
1	הרקע והתפיסה הרעיונית של התכנית			4
2	אודות מגמת הג'אז בתחום הביצוע ובתחום התיאורטי			7 - 5
2.1		בתחום הביצוע		5
2.2		בתחום התיאורטי		5
2.3		כותבי התכנית ושותפיה		6
2.4		צוות המגמה		6
2.5		תלמידי המגמה		7
3	המורה ותפקידו			8 - 7
4	החברה וצרכיה			9 - 8
5	התפיסה הרעיונית של התכנית			9
6	יחידות הלימוד בתכנית			10
7	מטרות התכנית			11
8	התכנית			15 - 12
8.1		מבנה תכנית הלימודים		12
8.2		פריסת תכני הלימוד		15 - 12
8.2.1		ג'אז עיוני		13 - 12
8.2.2		תחום הביצוע		13
8.2.3		הנגינה האישית		14
8.2.4		הביצוע הקבוצתי		14
8.2.5		תזמורת הביג-בנד		15
8.2.6		העשרה נוספת תחום ביצוע		15

עמודים	תת נושא משני	נושא משני	נושא	
23 - 16			פירוט תכניות הלימוד	9
17 - 16		כיתה ט'		9.1
19 - 18		כיתה י'		9.2
21 - 20		כיתה יא'		9.3
23 - 22		כיתה יב'		9.4
24			בחינות	10
26 - 25			ביבליוגרפיה	11
27			מדדי הצלחה	12
27			סכום	13
28			תלמה ילין לבית בנטוויץ'	14
30 - 29			רשימת בוגרים	15

1. הרקע והתפיסה הרעיונית של התכנית

ביה"ס התיכון ע"ש תלמה ילין נוסד בשנת 1959 כ"תיכון מוסיקלי".
ביה"ס הוקם ע"י מורי האקדמיה למוסיקה בת"א בראשות פרופ' עדן פרטוש (המנוח) על פי חזונה של הצ'לנית תלמה ילין {פירוט בסעי' 15} וזכה להכרת משרד החינוך ולברכתו.

על פי חזון זה יהווה ביה"ס עבור הנגן הצעיר והמוכשר בתחום המוסיקה הקלאסית חממה מטפחת ותומכת. ביה"ס יספק את כל צרכיו הלימודיים (האקדמים והמוסיקלים) של הנגן כחלק מתכנית הלימודים בשעות הבוקר ויאפשר לו שעות אימון אחה"צ. בביה"ס ימצא הנגן הצעיר את החברה המתאימה ואת האוזן הקשבת לצרכיו המיוחדים. ביה"ס יאפשר לנגן הצעיר לממש את הפוטנציאל הגלום בו בדרך הטובה ביותר.

בחמש השנים הראשונות לקיומו היתה בביה"ס (בצד הלימודים האקדמים) רק מגמה למוסיקה קלאסית בתוכנית ארבע-שנתית. (חטיבות ביניים עדיין לא היו קיימות במערכת החינוך בישראל). תכנית הלימודים שעוצבה כללה את מקצועות הליבה התיאורטיים הקיימים עד היום בכל מגמות המוסיקה בארץ: תיאוריה והרמוניה, סולפג' (פיתוח שמיעה), ספרות ותולדות המוסיקה.

מתחילת דרכו ומעצם היותו יחיד מסוגו בארץ, משך אליו "תלמה ילין" תלמידים מכל רחבי הארץ והוא אכן הוכר ע"י משרד החינוך כבי"ס ארצי-ייחודי (למרות שאין בו תנאי פנימיה).
עם השנים הרחיב ביה"ס את שעריו בהדרגה למגמות אמנות נוספות, נדד מרשות העיר ת"א לגבעתיים והחל מטפח במגמת המוסיקה שני גופי הביצוע הגדולים - התזמורת הסמפונית והמקהלה האורטורית.

בתחילת שנות ה - 90 התפצלה מגמת המוסיקה לשתי מגמות נפרדות: מגמת מוסיקה קלאסית ומגמת ג'אז.

ייחודה של מגמת הג'אז ב"תלמה ילין" הינו בפיתוח תכנית לימודים ייחודית תוך שמירה על החזון המקורי, ושימת דגש מיוחד על נושא הביצוע האישי והקבוצתי.
מירב היחידות שניתן כיום לצבור עבור מקצוע "מוסיקה" הוא 5 יח"ל. (בנוסף לרסיטל השווה גם הוא ל - 5 יח"ל)

2. אודות מגמת הג'אז

2.1 בתחום הביצוע:

- א. למגמה מתקבלים נגנים וזמרים בולטים לאחר בחינות כניסה קפדניות הבודקות את רמת הביצוע ואת פוטנציאל השמיעה שלהם.
- ב. מתנהל מעקב אחר ההתקדמות האישית בנגינה באמצעות בחינות תחילת שנה ושמירה על קשר עם מורי הנגינה של התלמידים.
- ג. כל תלמידי המגמה ניגשים לרסיטל בגרות בהיקף של 5 יח"ל. לא ניתן לגשת לרסיטל בהיקף קטן מזה.
- ד. מנצח התזמורת ומדריכי האנסמבלים השונים הם מהבולטים בארץ בתחומם.
- ה. מספר השעות המוקצה לביצוע המעשי גבוה במיוחד.
- ו. הנסיון הרב שנצבר במשך שנים מסייע לביה"ס בהבנת צרכיו ובעיותיו המיוחדות של הנגן הצעיר. בנוסף פותח בביה"ס "מסלול אישי" המאפשר לנגנים הבולטים גמישות בשעות הלימוד ומפנה זמן לשעות אימונים רבות יותר.
- ז. יצוין כי אורת הלימודים בבי"ס שכולו קודש לאמנויות והתמיכה החברתית משפיעות על מידת הרצינות, האמביציה וההשקעה של התלמידים בכל המגמות ומסייעות לנגנים להקדיש שעות רבות לאימונים אישיים.

2.2 בתחום התיאורטי:

- א. מגמת הג'אז מתמקדת בהוראת תכני מוסיקת הג'אז המקובלת בעולם המערבי.
 - ב. ההתמקדות זו מאפשרת העמקה והגעה להישגים גבוהים במיוחד.
 - ג. תכנית הלימודים מתפרסת על פני 4 שנים.
 - ד. מספר השעות המוקדשות ללימודים התיאורטיים גבוה במיוחד.
 - ה. מורי המקצועות התיאורטיים בעלי רקע וניסיון רב.
 - ו. כל תלמידי המגמה ניגשים לבחינת בגרות ב"מוסיקה" בהיקף של 5 יח"ל.
- מזה שנים זוכים תלמידי מגמת הג'אז לתנאי קבלה מצוינים וייחודיים לאקדמיות בארץ לרבות בית הספר רימון, ולתנאים חסרי תקדים באוניברסיטאות המובילות בתחום בחו"ל.
- לדוגמא, בשנת 2006 מתוך 12 מלגות עולמיות לתואר ראשון {מימון מלא עד ארבע שנות לימוד} בברקלי- בוסטון, זכו חמישה מבוגרי המגמה של אותה השנה.
- במגמה לומדים כ - 75 תלמידים, המאיישים כמות יוצאת דופן של כעשרים אנסמבלים. חלקם אף מייצג את ישראל באירועים בינלאומיים בתחום הג'אז.

2.3 כותבי התכנית ושותפיה

התכנית הייחודית פותחה בתחילת שנות התשעים, בהדרגה ותוך כדי התהוות המגמה. התוכנית התבססה על נסיון אישי רב, וחשיבה יצירתית של כותביה שכן למעשה לא הייתה קיימת תכנית לימודים להוראת מוסיקת הג'אז לגילאי 14-18, דהיינו תקופת לימודי התיכון.

בתחילת דרכה נוהלה המגמה ע"י מר עופר ברייר שהתווה בהצלחה ובשיתוף עם מר אלי בנאקוט את צעדיה הראשונים של המגמה.

התכנית נכתבה ע"י מרכז המגמה יוסי רגב בסיוע צוות המורים אלי בנאקוט, עמית גולן ז"ל, טובי מישולם, ד"ר נדב דפני, יובל כהן, ארז בר נוי ושאר חברי צוות המגמה.

2.4 צוות המגמה

יוסי רגב - נגן טרומבון, ראש מגמת הג'אז. מורה לעיבוד, הרמוניה, פיתוח שמיעה, אלתור והדרכת הרכבים. אלי בנאקוט - נגן סקסופון, מורה להרמוניה, עיבוד, פיתוח שמיעה, אלתור, מדריך הרכבים ומנצח הביג בנד הייצוגי.

ד"ר נדב דפני – מורה ליישומי מחשב

רונן שמואלי {בוגר המגמה} – נגן פסנתר, מדריך הרכבים ומורה לתולדות הג'אז

ארז בר נוי – נגן סקסופון, מורה לאלתור ומדריך הרכבים

יובל כהן {בוגר ביה"ס} – נגן סקסופון, מורה לאלתור ומדריך הרכבים

יונתן וולצ'וק {בוגר המגמה} – נגן טרומבון, מורה לאלתור ומדריך הרכבים

מתן שפניצקי - נגן סקסופון, מורה לאלתור ומדריך הרכבים

מתן קליין - נגן חליל ומדריך הרכבים

דקל בור - נגן חליל ומדריך הרכבים

רוני עיברין – נגן כלי הקשה ומדריך הרכבים

עדיה לביא – זמרת, מלמדת פיתוח קול ומדריכת הרכבים קוליים

יובל טבצ'ניק - נגן סקסופון ומדריך הרכבים

גדי רייק – טכנאי אולפן ההקלטות

אריאל בוטנרו {בוגר המגמה} – טכנאי אולפן ההקלטות

2.5 תלמידי המגמה

התלמידים הם מוסיקאים צעירים אשר הוכיחו בבחינות הכניסה יכולת ביצוע טובה, מוסיקליות טבעית והבנה בנגינה או בשירה. הם בעלי פוטנציאל שמיעה טוב, מתעניינים בתחום מוסיקת הג'אז ובעלי יכולת לימודית כללית טובה.

לתלמידי בית הספר אין רקע סוציו-אקונומי ותרבותי אחיד. כאמור, מגיעים התלמידים מכל קצוות הארץ, למרות שאין בבית הספר פנימיה.

מדי יום מגיעים התלמידים מאשקלון, להבים, רחובות, נס ציונה, לוד, מוצא, נהריה, ראש פינה, בנימינה, זכרון יעקב וכמובן מכל גוש דן רבתי. בעבר היו לנו גם תלמידים מאילת, מטבעון, מיסוד המעלה, מערד, משדרות, מנתיבות ומדימונה. לעיתים מצאו להם התלמידים סידורי מגורים באזור כדי שיוכלו ללמוד בביה"ס.

יש תלמידים שהחינוך המוסיקלי שלהם מטופח על ידי הורים משכילים, תרבותיים ובעלי אמצעים והם עושים כל שביכולתם לקדם את הילד.

אחרים מגיעים ללימודי הכלי דרך מתנסי"ם, תכניות בבתי ספר, קונסרבטוריונים או תזמורות נוער. כשרונם בגיל הצעיר מעורר את תשומת לב הממונים על חינוכם המוסיקלי.

רבים מהתלמידים זקוקים להנחות בשכר לימוד ולמלגות אשר ביה"ס מגייס עבורם.

3. המורה ותפקידו

המורים המלמדים במגמת הג'אז ב"תלמה ילין" בעלי ניסיון רב בתחום. כולם עברו השתלמויות בארץ ובח"ל, ומלמדים במספר מוסדות למוסיקה.

תחום הג'אז הינו בראש ובראשונה תחום ביצועי, ובנוסף לרמת ידע גבוהה ויכולת העברת החומר, מצפה התלמיד ממורה להיות מבצע בעל שיעור קומה. זוהי תרומה משמעותית ביותר לקשר בין מורה לתלמיד ולעיצוב דרכו האומנותית של המבצע הצעיר.

כאן המקום לעמוד ולפרט על מודל חינוכי ייחודי שהתפתח לאור המאפיינים השונים של מגמת הג'אז:

1. בנוסף ליכולת העברת החומר העיוני, המורה חי את עולם הידע, מפתח ומתפתח, לומד ומלמד, מופיע וצופה/מאזין.
2. התלמידים נוהגים ללכת להופעות של המורים, לקרא את כתביהם, לרכוש ולהאזין להקלטותיהם שנמכרות בחנויות התקליטים.
3. המורים ינגנו מדי פעם בפעם בעיבודי התלמידים כהחלפה לכלי שחסר או כסולן שעבור נכתב העיבוד.
4. מתקיים תהליך העצמה של המורה תוך כדי תהליך ההוראה: כתיבת עיבודים, נגינה על כלים ייחודיים [EWI] וכדומה.
5. כל האמור בנוסף לתכונות הנדרשות: ניסיון הוראה לגילאי התיכון, הבנה ורגישות, אוזן קשבת, התרעה על חריגה בתפקוד והתנהגות, היחלצות לעזרה, עידוד ודרבון התלמיד.

המנצחים על גופי הביצוע ומדריכי הסדנאות וההרכבים הם מוסיקאים מן הדרגה הבכירה ביותר בארץ. הם דורשים מן התלמידים להגיע לדרגה גבוהה של ביצוע ללא פשרות. הם מלמדים לא רק את הנגינה אלא גם את כללי ההתנהגות הנאותים בחזרות ובהופעות. מובן שגם מהם נדרשת רגישות לתלמידים אותם הם מנהיגים ביד מקצועית ובוטחת.

-

4. - החברה וצרכיה

א. מקומם של המוסיקה והמוסיקאים הישראלים בתכנית הלימודים

- במסגרת שעורי הרמוניה ועיבוד מובא מספר רב של קטעים ישראלים כדוגמאות ולניתוח.
- במסגרת שעורי תולדות הג'אז בכתה י"ב מוקדשים מספר שעורים ליוצרים הישראלים.
- בתכנית הביג בנד הייצוגי משולבים עיבודים ויצירות פרי עטם של בוגרי המגמה ויוצרים ישראלים אחרים.
- בשנים האחרונות מתגבשות קבוצות ביצוע שונות שמבוססות על רפרטואר ישראלי בעיבוד עצמי של חברי ההרכב. הרכבים אלו ייצגו את ישראל בגרמניה {2008-2015}, לוס אנג'לס {ינואר 04}, דרא"פ {מרץ '08}, ניו יורק {ינואר '07 ו'06}, אטלנטה {ינואר 2013}, סן דיאגו {ינואר 2015} ועוד...
- במסגרת פסטיבל האומנויות השנתי נערכים מפגשים עם יוצרים ומבצעים ישראלים.
- במסגרת שלושה ימי מחנה ג'אז ברחבי הארץ, מתקיימות סדנאות עם אמני ג'אז ומוסיקה קלה ישראלים.

ב. תרומתה של המגמה לחברה הישראלית

תרומתה של המגמה לחברה הישראלית היא בהקמת דורות של מוסיקאים בעלי השכלה וידע אשר מהווים את התשתית האנושית של המוסיקאים המקצועיים בישראל ושל הקהל התרבותי שוחר האמנות והתרבות. אנחנו מאמינים כי תלמיד הגדל בתוך דיסציפלנה של ביצוע ויצירת מוסיקה קלה לרבות ג'אז, מפתח יכולת הקשבה וריכוז, ביקורת עצמית, פתיחות וסובלנות, אינטליגנציה רגשית, טעם טוב, הבנה בתחומי האמנויות השונות. באופן מעשי התלמידים שלנו משתמשים ביכולות האמנותיות שלהם כדי להופיע בפני קבוצות חלשות או נזקקות באוכלוסיה (בתי אבות, בתי חולים, מועדוני "עמך", גני ילדים ועוד). כמו כן הם מופיעים לפני תלמידי מגמות למוסיקה במקומות שונים בארץ ומגבירים בכך את המוטיבציה של התלמידים הצעירים להמשיך ולעסוק במוסיקה. התלמידים מייצגים את ישראל בארועים בינלאומיים שונים בארץ ובעולם ותורמים להעלאת קרנה של ישראל כמדינה תרבותית ושל הנוער בישראל כנוער איכותי.

הערה :

- התרומה המעשית- התנדבותית נעשית במידה ובשיקול דעת.
צריך לזכור כי יש לתלמידים מגבלת זמן חמורה משתי סיבות:
א. רובם אינם גרים קרוב לביה"ס ומבזבזים זמן יקר על הנסיעות.
ב. את שעות אחה"צ הם צריכים להקדיש לאימונים האישיים שלהם וכן להשתתפות ב"גופי הבית"
מהם באו אלינו (תזמורת הנוער העירונית, הקונסרבטוריון, המקהלה הקבועה וכו').
בנוסף, יש להיזהר מלהוציאם משעות הלימודים בבוקר לצרכי התנדבות ותרומה.

5. התפיסה הרעיונית של התכנית

- היסוד המארגן לתכנית הינו: עצמאות יצירתית מלאה
להלן פירוט הנקודות שתומכות ביסוד זה עפ"י תכנית הלימודים:
1. תולדות הג'אז – התלמיד יתייחס ל100 שנות ג'אז כחומר גלם בדרך לעצמאות יצירתית מלאה.
 2. אלתור – התלמיד יפתח את היכולת ליצור ולהגיע לסינתזה בין הידע ליכולת.
 3. הרמוניה ועיבוד – יהוו את בסיס הידע הנרחב שישרת את התלמיד בדרך לעצמאות היצירתית.
 4. פיתוח שמיעה – המיומנות החשובה ביותר שנדרשת למוסיקאי היוצר.
 5. יישומי מחשב – התחום החשוב שמאפשר לתלמיד להישאר ברמת עדכון מקסימלית ולבצע חלק ניכר מיצירתו באמצעים המעודכנים לתקופה.
 6. תכנית אקדמית כוללת זו פותחה כדי לטפח באופן מרבי את הנגן הצעיר והמוכשר תוך מתן סביבה חברתית מתאימה ותומכת, ידע תיאורטי ברמה הגבוהה ביותר, התנסות, תמיכה, ואוזן קשבת.
- רף התכנים הגבוה בא לידי ביטוי ברף הישגים גבוה במיוחד בקנה מידה ארצי ואף בינלאומי.
תכנית זו מהווה בין היתר הכנה מעולה והמשך ישיר ללימודים גבוהים בתחום המוסיקה הקלה והג'אז בכל מוסד ותכנית בארץ ובחו"ל.

6. יחידות הלימוד בתכנית

א. מספר יחידות הלימוד

בעבר, לפני הקמת מגמת הג'אז, עמד מספר היחידות ב"תלמה ילין" על 9 יח"ל (4 יחידות ידיעת המוסיקה, 3 יחידות תורת המוסיקה, 2 יחידות ביצוע). גם כאשר הגביל משרד החינוך את מספר היחידות למקצוע מוגבר ל - 5 יח"ל, לא השתנה דבר בתכנית הלימודים ב"תלמה ילין". יתרה מזאת, מספר השעות המוקצה לביצוע קבוצתי הוכפל. נכון להיום אין כל קשר בין מספר השעות הנלמדות בפועל לבין יחידות הברגרות. כיון שביה"ס הוא ארבע שנתי ותכנית הלימודים מתחילה בו מכתה ט' זוכה תלמיד מגמת הג'אז ב - 4 שנות לימודיו בקרוב ל60 שעות לימוד, המתורגמות ל - 10 - 12 יחידות לימוד. להלן פרוט שעות הלימוד השבועיות בכל שכבה:

	יישומי מחשב	הרמוניה ועיבוד	פיתוח שמיעה	אלתור	תולדות הג'אז	הרכבי ביצוע	סה"כ
ט'	2	2	2	2	2	ממוצע 4	14
י'	2	2	2	2	2	ממוצע 4	14
יא'	-	2	2	2	2	ממוצע 4	12
יב'	-	2	1.5	2	2	ממוצע 4	11.5

						סה"כ	51.5

הערות:

- המקצוע יישומי מחשב נלמד רק בכיתה ט' וי' ולא מהווה נושא לבחינת הברגרות.
- לעניין הרכבי הביצוע קיים שוני הנע בין 2 ש"ש ל6 ש"ש עפ"י כלי הנגינה ורמת המבצע.
- בחינות הברגרות בכתה י"ב בפיתוח שמיעה ועיבוד/הרמוניה, מתקיימים בתחילת פברואר. מספר שעות הלימוד עד הבחינה הוא כ - 45 שעות, שהן למעשה שעה וחצי בכל אחד מן המקצועות. {השלמת חצי ש"ש נעשית בעיבוד/הרמוניה במהלך חזרות והקלטות העיבוד}

ב. מבנה בחינות הברגרות

בחינת הברגרות ב"מוסיקה" 5 יח"ל לתלמיד במגמת הג'אז מורכבת ב"תלמה ילין" מ3 מקצועות בעלי אופי תיאורטי, להלן: 1. עיבוד 2. תולדות הג'אז 3. פיתוח שמיעה ו-2 מקצועות מעשיים להלן: 4. אלתור 5. הרכבי ביצוע.

לפיכך, כל אחד מחמשת המקצועות הנ"ל שווה ערך ל 1 יח"ל

7. מטרות התכנית

מטרות העל של התכנית

התלמיד יוכל להביא לידי מימוש מירבי את פוטנציאל הביצוע המוסיקלי שלו בשלב זה של חייו.

מטרות אופרטיביות של התכנית

- התלמיד ירכוש ידע נרחב שיהפוך אותו למוסיקאי אינטליגנטי, מושכל ועצמאי.
- התלמיד יכיר סגנונות מוסיקליים וז'אנרים שונים באמצעות הלימוד בכתה, באמצעות הביצוע הקבוצתי ובאמצעות ההקשבה לעמיתיו.
- התלמיד ירכוש את כלי הבקרה העצמית הנחוצים להפיכתו למבצע עצמאי.
- התלמיד יפתח יכולות קשב, רגישות, חושים אסתטיים וחוש ביקורת.
- התלמיד ייחשף לסגנונות הוראה וביצוע שונים.
- התלמיד ירכוש נסיון בבצוע קבוצתי ברמה גבוהה.
- התלמיד ילמד לשתף פעולה עם עמיתים למקצוע.
- התלמיד ירכוש כלים להתמודד עם הלחצים הכרוכים בהופעה פומבית.
- התלמיד ילמד להכיר את יכולותיו ומגבלותיו בתחום המקצוע.
- התלמיד ילמד למקם את יכולותיו הריאליות בקרב בני גילו ועמיתיו למקצוע.

התלמיד חווה מערכת לימודים ייחודית המשלבת מחד בין לימודים עיוניים למוסיקה ומאידך בין לימודים תיאורטיים למעשיים. על התלמיד לנהל את זמנו אל תוך מערכת מטלות עמוסה ביותר. יש להדגיש נקודה ייחודית הקשורה לצד המוסיקלי בה לומד הנגן הצעיר את המושג "השמיים הם הגבול". זו תהיה אחת התולדות של תכנית ייחודית זו.

מבחינת התכנים הוא נחשף וצריך להתנהל ברמה מקצועית גבוהה ביותר, לרבות יכולתו להעמיק ולחקור בנושא במספר רב של מקורות מידע.

מבחינה חברתית נחשף התלמיד לאינספור סיטואציות בהן הוא פועל בתוך קבוצות בעלי גודל משתנה מ2 ועד להרכב של 20 נגנים, ולומד כיצד למקסם את התוצאות תוך שיתוף פעולה וסובלנות הדדית.

8. התכנית

8.1 מבנה תכנית הלימודים

ג'אז עיוני	ג'אז מעשי	נוסף
ט'	עיבוד + הרמוניה פיתוח שמיעה תולדות הג'אז	אלתור השתתפות בהרכבי ביצוע יישומי מחשב
י'	עיבוד + הרמוניה פיתוח שמיעה תולדות הג'אז	אלתור השתתפות בהרכבי ביצוע יישומי מחשב
י"א	עיבוד + הרמוניה פיתוח שמיעה תולדות הג'אז	אלתור השתתפות בהרכבי ביצוע
י"ב	עיבוד + הרמוניה פיתוח שמיעה תולדות הג'אז	אלתור השתתפות בהרכבי ביצוע

8.2 פריסת תכני הלימוד

8.2.1 ג'אז עיוני (עיבוד + הרמוניה, פיתוח שמיעה, תולדות הג'אז)

שכבה	עיבוד + הרמוניה	פיתוח שמיעה	תולדות הג'אז
ט'	2 ש"ש	2 ש"ש	2 ש"ש
י'	2 ש"ש	2 ש"ש	2 ש"ש
י"א	2 ש"ש	2 ש"ש	2 ש"ש
י"ב	2 ש"ש	1.5 ש"ש	2 ש"ש

הערות:

- אם מספר התלמידים בשכבה עולה על כ 22, עשויות להיווצר שתי הקבוצות במקצועות פיתוח שמיעה ואלתור {ס' 3.2.2} בכפוף לאילוצים תקציביים ופערי הרמות.
- בכתה י"ב מתקיימות בחינות הבגרות בעיבוד ופיתוח שמיעה בתקופת סוף סמסטר א', תחילת סמסטר ב', לפיכך לומדים כביכול התלמידים במקצועות אלה 2 ש"ש בסמסטר א' בלבד (בחישוב

שנתי = 1.5 ש"ש), ואולם בחינת הבגרות בעיבוד כרוכה בביצוע עיבוד אישי להרכב ביג-בנד לרבות הקלטתו באולפן הקלטות, וכאן טמון מספר רב של שעות מרוכזות.

ולכן, ניתן לומר בסיכומו של דבר שגם בי"ב במקצוע העיבוד מתקיימים 2 ש"ש לאורך השנה.

3. בחינת הבגרות בעיבוד הינה ייחודית בארץ ואף זוכה להערכה רבה במוסדות הרלוונטיים בחו"ל. במסגרתה נדרש התלמיד לתכנן עיבוד לקטע קיים או מקורי, להרכב ביג-בנד { 4 חצוצרות, 5 סקסופונים, 4 טרומבונים, גיטרה, פסנתר, בס, תופים ולעיתים שירה }, להגיש פרטיטורה ותפקידים, לבצע עד לרמת ביצוע נאותה ולהקליט.

ההקלטה בצירוף הפרטיטורה נבדקת ע"י המורה ונמסרת לחוות דעת מומחים חיצוניים מובילים בתחומם.

ההליך שתואר הינו מורכב מאוד, ובידי התלמיד לערוך תיקונים בשלבי החזרות שכן התוצאה נשמעת בבידור. החזרות וההקלטות הינן בליווי המורה וזוהי ההזדמנות הנאותה ל"הגנה".

הפרמטרים: הטיפול הנכון בטכניקות השונות, הכרת הכלים השונים כפי שמתבטא בתפקידים, מקוריות ותעוזה, שילובים מעניינים, משחקים במצלולים ליצירת אפקטים מעניינים, כיצד נשמע העיבוד, צורת הגשת הפרטיטורה והתפקידים, וכדומה..

8.2.2 תחום הביצוע {אלתור, השתתפות בהרכבי ביצוע, יישומי מחשב}

	אלתור	הרכבי ביצוע	יישומי מחשב
ט'	2 ש"ש	2-6 ש"ש	2 ש"ש
י'	2 ש"ש	2-6 ש"ש	2 ש"ש
יא'	2 ש"ש	2-6 ש"ש	----
יב'	2 ש"ש	2-6 ש"ש	----

הערות:

1. בכתה ט' וי' נלמד המקצוע יישומי מחשב. מקצוע זה אינו קיים בי"א וי"ב, ואינו מחושב לעניין המקצועות לבגרות.
- יתכנו הקבצות במקצוע זה עפ"י זמינות עמדות המחשב - מידי במעבדה.
2. לענין הרכבי הביצוע קיים שוני הנע בין 2 ש"ש ל-6 ש"ש עפ"י כלי הנגינה ורמת המבצע.
- עודף בכלי מסוים באותה שכבה או במגמה יצור מצב של מחסור במקומות נגינה באנסמבלים השונים, שכן בחלק מהכלים לדוגמא הפסנתר, אין אפשרות לתפקד עם שני פסנתרנים בהרכב. מאידך, נגן ברמת ביצוע נמוכה יתקל בקושי רב ביותר לתפקד באנסמבל ביצועי ברמה גבוהה במיוחד.

8.2.3 הנגינה האישית

- מרגע שנבחן התלמיד בבחינת כניסה בנגינה והתקבל לביה"ס יש מעקב אחרי התקדמותו האישית בנגינה. המעקב וההערכה נעשות במספר דרכים:
- א. בבחינת הכניסה נבדקת רמת הנגינה יחסית לשנות הנגינה. ההערכה נעשית לפי מספר פרמטרים המופיעים בטופס בחינת הכניסה (נספח ה')
- הערה: הפרמטרים דומים מאד לפרמטרים לפיהם נעשית ההערכה בריסטרל הבגרות.
- ב. בתחילת כל שנת לימודים מתקיימות בחינות שנתיות בנגינה, המהוות בין היתר גם אודישנים לשיבוץ להרכבי הביצוע של השנה החדשה.
- חוות דעת הבוחנים מתבססת בין היתר על אותם פרמטרים שנבדקו בבחינת הכניסה.
- ג. ראש המגמה נוכח בכל הבחינות.
- ד. דיווח אודות מצבו של התלמיד מתקיים בהתאם לצורך בין ראש המגמה למורים האישיים לכלי.
- ה. אין לימודי כלי במסגרת בית הספר.
- במסגרת לימודיו במגמה חייב התלמיד לקבל הדרכה שבועית מסודרת ממורה חיצוני לכלי הנגינה.

8.2.4 הביצוע הקבוצתי (הרכבי הביצוע)

- כל תלמיד במגמה משתתף במספר גופי ביצוע מתוך כעשרים אנסמבלים שונים.
- כל שנה מתחדשים האנסמבלים וכך יוצא שבמהלך לימודי התיכון זוכה התלמיד לנגן בכשמונה גופי ביצוע שונים ומגוונים.
- אופי ההרכב והרפרטואר נקבע בכל שנה ע"י ראש המגמה בשיתוף צוות המורים ומדריכי ההרכבים.
- לעניין הרפרטואר, בחלק ניכר של המקרים משתתפים התלמידים בהכנת הרפרטואר ע"י יצירה ועיבוד קטעים ונגינתם המעשית בחזרה.
- הישגי ההרכבים באים לידי ביטוי בקונצרטים שנתיים פנימיים, בהקלטות באולפן ביה"ס להרכבים מתקדמים ובהופעות ברחבי הארץ.
- בנוסף, מתגבשים הרכבי ביצוע ביוזמת התלמידים, והבולטים שבהם מגיעים להישגים יוצאי דופן בקנה מידה ארצי וזוכים אף לייצג את המדינה באירועים בינלאומיים.
- לדוגמא: "שבעת המינים" בגרמניה {מאי '08}, "עננה" בדרא"פ {מרץ '08}, "קוינטט אפריל" {ניו יורק '07}, "רד סקוור" ניו יורק {ינואר '06}, "הספטט של שמואל" לוס אנג'לס {ינואר '04} ועוד.
- מתוך האנסמבלים השונים מהווה תזמורת הביג-בנד את ההרכב הייצוגי של המגמה.

8.2.5 תזמורת הביג-בנד

תזמורת ייצוגית זו ובה כ-20 נגנים מחולקת לחמש מחלקות עפ"י מיטב המסורת העולמית: חצוצרות, סקסופונים, טרומבונים, כלי קצב ושירה. התזמורת מקיימת שתי חזרות שבועיות בנות שעתיים כל אחת. התזמורת מנגנת ממיטב הרפרטואר העולמי, ומופיעה בקונצרטים ברחבי הארץ ובחור"ל. בנוסף מקליט ההרכב את עיבודי הבגרות של התלמידים במקצוע העיבוד. במהלך השנים התארכה התזמורת פעמים אחדות באוניברסיטת ברקלי {בוסטון}, הופיעה במועדוני ג'אז כדוגמת "בירדלנד" ניו יורק, וייצגה לאחרונה את ישראל בכנסים בינלאומיים בניו יורק {ינואר 2004}, טורונטו {ינואר 2008, 2010}, קנטאקי {ינואר 2012}, דאלאס {ינואר 2014}

8.2.6 העשרה נוספת בתחום הביצוע

- א. הרכבי קומבו שונים ומגוונים לרבות אקפלה, ביוזמה עצמית של התלמידים, בד"כ כשעתיים שבועיות לחזרה. מספר ההרכבים משתנה משנה לשנה.
- ב. כיתות אמן משל טובי האמנים מהארץ ומחור"ל, מידי מספר שבועות.
- ג. סדנאות שונות במסגרת אירועי הפסטיבל השנתי בנושאי אלתור, ביצוע, מוסיקת עולם, יצירתיות, הסטוריה של הג'אז, עמידה על במה וכדומה...
- ד. סדנאות נוספות במסגרת שלושת ימי מחנה הג'אז השנתי, שנערך בד"כ במתקני אכסניית נוער.

9. פירוט תכניות הלימוד

9.1 כיתה ט'

הרמוניה/עיבוד	פיתוח שמיעה	תולדות הג'אז	אילתור	ישומי מחשב	הרכבי ביצוע
מושגים: חמשה, מפתחות, קווי עזר	מרווח, טונאליות, תרצה, מרווח ז', -2, p.8	רגטיים: תחילת ה-120 סקוט ג'ופלין	מבוא: הלחנה מיידית, סולמות, אקורדים, כלי הקצב, מבנה הקטעים	הכרת הנוהלים והיכרות עם הציוד	נגינה מעשית בקבוצות שונות, ביצוע קטעים ועיבודים עצמאיים,
מושגים: סימני היתק	תוספת קוינטה, סולם כמודל לאימון סולפ'ז	ניו אורליאנס: העיר, באדי בולדן, לואי ארמסטרונג...	הסולם פנטאטוני: 5 צלילים, מז'ורי ומינורי, הקשר לסולם הבלוז	הכרת המחשב במוסיקה	נגינה מעשית בקבוצות שונות, ביצוע קטעים ועיבודים עצמאיים,
הסולם המז'ורי: נוסחה, טטראקורדים, מיקום חצאי הטונים, טון מוביל, זיהוי סולמות,	תוספת סקסטה קטנה ותרצה קטנה, קצב ב-2 קולות.	דיקסילנד: ג'לי רול מורטון...	התנהלות מלודית באלתור ללא ליווי הרמוני	לימוד הקלטות ומידי	נגינה מעשית בקבוצות שונות, ביצוע קטעים ועיבודים עצמאיים,
מינור טבעי, מינור הרמוני, מינור מלודי	ספטימה גדולה, חלקי 16 לקצב, נתונים למהלך מתחים	הבלוז: בייסי סמית, מה רייני...	סולם הבלוז: ה-9, במול 7, Billies bounce Blues for Alice	לימוד האולפן הממוחשב ושימוש בתוכנת קיובייס + אפקטים	נגינה מעשית בקבוצות שונות, ביצוע קטעים ועיבודים עצמאיים,
מרווחים זכים, סקונדה קטנה, סקונדה גדולה, סקונדה מוגדלת, +2,-2,dim2,aug2,	תוס' סקסטה ג', נתונים למהלך מתחים, סנקופות לקצב,	סטרייד: סגנון פסנתרני, ארל היינס, פטס וולר...	הבלוז – מבנה, 12, תיבות, I7, IV7, שאלה ותשובה	לימוד האולפן הממוחשב ושימוש בתוכנת קיובייס + אפקטים	נגינה מעשית בקבוצות שונות, ביצוע קטעים ועיבודים עצמאיים,
אקורדים: משולשים, משולש מז'ורי, משולש מוגדל, דרגות דיאטוניות לסולם המז'ורי	תוס' תרצה ג', נתונים למהלך מתחים, שמינית מנוקדת לקצב	בוגי ווגי: יד שמאל, אלברט אמונס, פיט ג'ונסון	הבלוז המשך	פינאלה ועריכת תוים במחשב	נגינה מעשית בקבוצות שונות, ביצוע קטעים ועיבודים עצמאיים,
אקורדים: מרובעים, אקורד מז'ורי 7, אקורד מינור 7, דרגות דיאטוניות לסולם המז'ורי	תוס' סקונדה ג', נתונים למהלך מתחים, 3 מינורים לסולפ'ז	עידן הסווינג: ארט טאטום, ארול גרנר, קולמן הוקינס, לסטר יאנג	הוצאת סולו: 1: הקלטות, תווים, סולו,	פינאלה ועריכת תוים במחשב	נגינה מעשית בקבוצות שונות, ביצוע קטעים ועיבודים עצמאיים,
אקורדים: מצב שורש, היפוכים	תוס' טריטון, נתונים למהלך מתחים, זיהוי אקורד משולש, טריולות בקצב,	סווינג – ממשיכי דרכו של הוקינס: בן וובסטר, דון בי'אס, לאקי טומפסון...	הוצאת סולו: המשך	תכנון וביצוע פרויקט ראשון - קונטרפונקט ממוחשב	נגינה מעשית בקבוצות שונות, ביצוע קטעים ועיבודים עצמאיים,
הולכה קולות: אופטימלית, מינימום תזוזה, קווינטות מקבילות, תנועת הבאס,	תוס' ספטימה ק', נתונים למהלך מתחים, מורכבות במנגינות,	סווינג – ממשיכי דרכו של ל. יאנג: וורדל גריי, פול קוינצ'ט, ג'וני הודג'ס,	מודוסים: דורי, יוני, מיקסוליד, צלילים מאפיינים	פרויקט שני - ג'אז עם חג'אז - מוסיקה מזרחית וג'אז	נגינה מעשית בקבוצות שונות, ביצוע קטעים ועיבודים עצמאיים,
צלילי מתח: 9 ה-11 וה-13.	תוס' קוורטה זכה, נתונים למהלך מתחים,	זמרות הסווינג: בילי הולידיי, אלה פיצג'רלד,	II-V:	מוסיקה אלקטרונית ומיקסים במחשב עם	נגינה מעשית בקבוצות שונות, ביצוע קטעים

מורכבות בקצב,	שרה וואן...		תוכנות	ועיבודים עצמאיים,
מיוסוסים: יוני, דורי, מיוסוסים בעלי אופי מינורי, צלילים מאפיינים	נתונים נוספים למהלך מתחים, ארטיקולציה בקצב, שירת קורל עד 4 קולות,	Rythmn Changes המיקסולידי בברידג' aaba	פרוייקט שלישי - הלחנה עצמית	נגינה מעשית בקבוצות שונות, ביצוע קטעים ועיבודים עצמאיים,
תנועת הבאס: בצעדים, תנועה בקפיצות של קוינטות/קוורטות,	נתונים נוספים למהלך מתחים, שירת קורל עד 4 קולות,	הוצאת סולו 2	פרוייקט שלישי - הלחנה עצמית	נגינה מעשית בקבוצות שונות, ביצוע קטעים ועיבודים עצמאיים,
הרמוניה דיאטונית, רהרמוניזציה: תפקודים, טוניקה, סאב דומיננטה, תחליפי טוניקה במז'ור, דרגה 6 במקום 1,	קשתות בקצב, נתונים נוספים למהלך מתחים, אקורדים מרובעים לזיהוי,	הוצאת סולו 2 - המשך	הכנת מופע "מק, ג'אז וסקסופון"	נגינה מעשית בקבוצות שונות, ביצוע קטעים ועיבודים עצמאיים,
קדנצות : 1-4-1, 1-5-1, 2-5-1 תחליפי טוניקה במז'ור, דרגה 6 במקום 1,	מורכבות בהפסקות קצב, נתונים נוספים למהלך מתחים, סולפז' 4 קולות מעיבודי אקפלה,	מרכז טונאלי: מודולציה, התנהלות מלודית תוך שינוי המרכז הטונאלי, Four	הכנת מופע "מק, ג'אז וסקסופון"	נגינה מעשית בקבוצות שונות, ביצוע קטעים ועיבודים עצמאיים,
פרוייקט סיום: פרטיטורה, תפקידים, מבנה, טרנספוזיציות, מנעדים, יוניסונו, בלוקים, Harmonic Contin.			הכנת מופע "מק, ג'אז וסקסופון"	,

9.2 כיתה י'

הרמוניה/עיבוד	פיתוח שמיעה	תולדות הג'אז	אילתור	ישומי מחשב	הרכבי ביצוע
חזרה על המושגים, יסוד קו עם מצטרפי כיתה י'.	מקצבים, טריולה, סולפז' על דו ופה מז'ור,	קנוס סטי סווינג	מבנה המז'ור והמיקסילידי שנובע ממנו, אקורדים דיאטונים למז'ור משלושים ומרובעים	הכרת סיבילוס ועריכת תוים	נגינה מעשית בקבוצות שונות, ביצוע קטעים ועיבודים עצמאיים
חזרה על המז'ורי והמינורי, יסוד קו עם מצטרפי כיתה י'.	הכתבות רתמיות עד שמיניות, סולפז' על דו ופה מז'ור, קוראלים, 12 מרווחים,	סווינג – תזמורות לבנות	אקורדים דיאטוניים, תרגילים על הסולם, פרוזות שימושיות, שילוב מימד הקצב בתרגילים.	סקירת הנישה המוסיקלית באינטרנט	נגינה מעשית בקבוצות שונות, ביצוע קטעים ועיבודים עצמאיים
הכרת המודוסים וזיהויים	הכתבות רתמיות עד שמיניות, סולפז' על דו ופה מז'ור, קוראלים, 12 מרווחים,	סווינג – תזמורות שחורות	זיהוי האקורד, תרגילי סולם דומיננטי, יישום בסטנדרטים ובלוז הרמון אקורד שבע ופתרון לטוניקת מז'ור	סקירת הנישה המוסיקלית באינטרנט	נגינה מעשית בקבוצות שונות, ביצוע קטעים ועיבודים עצמאיים
זיהוי וניתוח הדרגות בסולם המז'ורי	תוספת 6/8, 4 אקורדים משולשים, 3 ספטאקורדים, 3 מתחים, 3 במולים לתבניות סולפז',	סגנון הטנור של טקסס	שימוש בסולמות מז'וריים ודומיננטים, יחסי דומיננטה-טוניקה, דוגמא לחומר הנלמד.	סקירת הפסקול לרבות איפיון והגדרות	נגינה מעשית בקבוצות שונות, ביצוע קטעים ועיבודים עצמאיים
הכרת הכלים המקובלים לניתוח הרמוני	תוספת חלקי 16, פאנק, תרגול מז'ור/מינור ללא קפיצות, תוס' חצי מוקטן, 4 קולות,	ווקאליסטים בלוז וג'אז	הקלטות, תיווי, סולו,	כיצד לזהות סרט להלחנה וניתוח סצינה	נגינה מעשית בקבוצות שונות, ביצוע קטעים ועיבודים עצמאיים
משמעות וזיהוי צלילי המתח,	Moveable C Silabus, תרגול סול ופה מז'ור/מינור סטקטו, סנקופות,	סגנון הבי-בופ: יוצרים ראשוניים ומפתחי הסגנון	סולמות דומיננטים וחוקיהם, תרגילים על סולם בי-בופ, סולו של פרקר על Cherokee	הכרת תוכנות לליווי עצמי	נגינה מעשית בקבוצות שונות, ביצוע קטעים ועיבודים עצמאיים
משמעות והשיבות המפעם ההרמוני	Mov. C not from tonic, תרגול סול ופה מז'ור/מינור סטקטו, סנקופות, ארטיקולציה,	סגנון הבי-בופ: נגני אלט ממשיכי דרכו של צ'רלי פרקר	סולם הביבופ המז'ורי, דרגות הוירמונס, שימוש בדרגות ה"6" למוקטן" ויישוםם ב-1-5-2,	הכנת פלייבק לליווי עצמי	נגינה מעשית בקבוצות שונות, ביצוע קטעים ועיבודים עצמאיים
הרחבת המהלכים על ידי דומיננטות שניוניות ומרחבות	שיטת קודאי ל-24 טונים, תוס' מינור {מז'ור 7, 6/8, על 6, IIVIVI, IIVVI,	סגנון הבי-בופ: פסנתרני דטרואיט ממשיכי דרכו של בד פאוול	סולם הביבופ המינורי, דרגות הוירמונס, בדרגות ה"6" למוקטן" ויישוםם ב-1-5-2 מינורי,	הלחנת מילים לשיר	נגינה מעשית בקבוצות שונות, ביצוע קטעים ועיבודים עצמאיים

זיהוי וניתוח הדרגות בסולם המינור הטבעי	תוס' מוקטן 7, תרגול רתמי 4 תפקידים, I III- VI- V I	סגנון הבי-בופ: גדול המעבדים בסגנון הבי-בופ – טד דמרון	אקורדים מוקטנים, תרגילים תואמים, יישום על סולואים	הלחנת מוסיקה לסצינה	נגינה מעשית בקבוצות שונות, ביצוע קטעים ועיבודים עצמאיים
זיהוי וניתוח הדרגות בסולם המינור ההרמוני והמלודי	זיהוי 2 מתחים במהלך, סולפז' 6 סולמות, I IV Vsus V7	סגנון הבי-בופ: דיזי גילספי	סולמות מוגדלים, תירגול תואם, אקורדים דיאטוניים בסולם המוגדל.	הלחנת מוסיקה לסרט שלם	נגינה מעשית בקבוצות שונות, ביצוע קטעים ועיבודים עצמאיים
משמעות וזיהוי צלילי המתח מותרים וצלילי מנע	פרזות רתמיות בנות 5,7 ו9 תיבות. יישום סווינג בריתמוס, 4 סימני היתק בסולפז', I IV VIIo III-		הסולם התואם לאקורד החצי מוקטן, יישום על סטנדרט כגון: Whisper Not	הכנת עיבוד אישי במחשב	נגינה מעשית בקבוצות שונות, ביצוע קטעים ועיבודים עצמאיים
הצגת השימוש בדרגות הלקוחות מסולמות שונים	I II- III- VI-.. דינמיקה, חלקי 16 על 6/8, ריתמוס סמבה, זיהוי מצלול בשיטת טון עליון,		הקלטות, תיווי, סולן,	הכנת מופע "מק, ג'אז וסקסופון" -	נגינה מעשית בקבוצות שונות, ביצוע קטעים ועיבודים עצמאיים
הצגת השימוש בתחליף הטריטון	"אלהברוורה", 2/2, מקצב 2 על 3/4, סולפז' במינור מלודי, טריולות של רבעים,		סולואים של Sonny stitt מינור 7 ,	מופע "מק, ג'אז וסקסופון"	נגינה מעשית בקבוצות שונות, ביצוע קטעים ועיבודים עצמאיים
התיחסות למבנה קטע, בניית קטע מעובד,			ה3 וה7 במהלך II-V-I, הולכת קולות,	מופע "מק, ג'אז וסקסופון"	נגינה מעשית בקבוצות שונות, ביצוע קטעים ועיבודים עצמאיים
התופים			הרמון המהלך, יישום תרגילים ופראזות,		
הבס			Chord scale, Antropology תחליפים על החלק הראשון,		
הקלידים והגיטרה			מבנה המז'ור והמיקסילידי שנובע ממנו, אקורדים דיאטוניים למז'ור משלושים ומרובעים		
עיבוד להרכב קומבו: 4 נשיפה 41 Rythmn Section			אקורדים דיאטוניים תרגילים על הסולם, פרזות שימושיות, שילוב מימד הקצב בתרגילים.		

9.3 כיתה יא'

הרמוניה/עיבוד	פיתוח שמיעה	תולדות הג'אז	אילתור	הרכבי ביצוע
ניתוח מלודי : ניתוח צלילי המנגינה	טונלי, א-טונלי, מתחים, מודוסים, מז'ור-מינור מלודי/ הרמוני/ טבעי,	הזרם השלישי: לני טריסטאנו, ג'רי מאליקן, The modern jazz quartet'	חזרה על 12 מז'וריים	נגינה מעשית בקבוצות שונות, ביצוע קטעים ועיבודים עצמאיים
כלים נוספים לניתוח הרמוני	סנקופות עם חלקי 16, תוספת ארטיקולציה, שילוב סוגי טריולות והפסקות,	הזרם השלישי: התזמורות של סטן קנטון וגיל אוונס, תקליטו של מיילס דייוויס Birth of the Cool	חזרה על המהלך ההרמוני II-V-I	נגינה מעשית בקבוצות שונות, ביצוע קטעים ועיבודים עצמאיים
יחסים בין סולמות מקבילים ויחסים	פוליריתמיקה 3 על 2, סולפ'ו בס מלודיה וארפ'ו מ I IV I	הרד בופ: ארט בלייקי והג'אז מסנג'רס, חמישית הוראס סילבר, חמישית קליפורד בראון ומקס רואץ'	חזרה על המהלך ההרמוני II-V במינור	נגינה מעשית בקבוצות שונות, ביצוע קטעים ועיבודים עצמאיים
הכרת המבנה הייחודי של הבלוז	סולפ'ו מודלי יוני, סולפ'ו בס מלודיה וארפ'ו מ I IV I	הרד בופ : הרכבים שונים משנת 1951 עד שנת 1970	הוצאת סולו 1: לימוד המיומנות להוצאת כתיבת סולואים וניתוח תואם,	נגינה מעשית בקבוצות שונות, ביצוע קטעים ועיבודים עצמאיים
הכרת הקלישאה הקווית Line Clishe	מעבר 2/8 ל 2/4 שינויי טמפו, סולפ'ו בס II V I מלודיה וארפ'ו	הרד בופ : דקסטר גורדון, סוני רולינס, ג'ון קולטריין, ג'וני גריפיו והנק מובלי	לימוד הדומיננט	נגינה מעשית בקבוצות שונות, ביצוע קטעים ועיבודים עצמאיים
הספטאקורד המוקטן : זיהוי תכונותיו ותפקודו	double / half tempo, סולפ'ו מודלי ליד, סולפ'ו בס IV V I מלודיה וארפ'ו	מעבד ההרד-בופ, ממשיך דרכו של טד דמרון, הרכבו {גאז'טט} עם החצוצרן ארט פרמר, עיבודיו לחצוצרנים דיזי ועוד.	לימוד הטריטון והסולמות התואמים,	נגינה מעשית בקבוצות שונות, ביצוע קטעים ועיבודים עצמאיים
עיבוד מתקדם לקומבו: הכרת כלי הנשיפה	3/8-3/4 סולפ'ו מודלי דורי, I VI II V I	הרד בופ: קני דורהאם, קליפורד בראון, דונלד בירד, לי מורגן ופרדי האברד.	הוצאת סולו 2: לימוד המיומנות להוצאת כתיבת סולואים וניתוח תואם,	נגינה מעשית בקבוצות שונות, ביצוע קטעים ועיבודים עצמאיים
עיבוד מתקדם לקומבו: הפרטיטורה	טריולות על חצאים רבעים שמיניות וחלקי 16. סולפ'ו מודלי פריגי I VI IV I	ג'ימי סמית', לוני סמית', ג'אק מקדאף, פרדי רואץ', שירלי סקוט ו"המודרניסט" לארי יאנג.	לימוד מהלכים הרמוניים מיוחדים,	נגינה מעשית בקבוצות שונות, ביצוע קטעים ועיבודים עצמאיים
עיבוד מתקדם לקומבו : תזמור הנשיפה {חלק א'}	12/8 על 6 ו 21 סולפ'ו מודלי מיקסולידי, {V/V} I II7 II V I	קני בורל, גרנט גריין, ווס מונטגומרי.	הוצאת סולו 3: לימוד המיומנות להוצאת כתיבת סולואים וניתוח תואם,	נגינה מעשית בקבוצות שונות, ביצוע קטעים ועיבודים עצמאיים
עיבוד מתקדם לקומבו :	12/8 על 6, 3, 2, 4, סולפ'ו	הרד בופ : הסגנון הייחודי		

			{V/II} מודלי יוני-לידי, I VI7 II V I	תזמור הנשיפה {חלק ב'}
			טרילולות על 12/8, סולפז' מודלי לידי-מיקסולידי, {V/IV} I I7 IV V I	פרויקט סיום: עיבוד להרכב קומבו: 5-6 נשיפה ו1 Rythmn Section
			תרגול בהפסקות על מגוון טרילולות, סולפז' מודלי אאולי-פריגי, {V/IV} I III7 IV II-7b5 I	
			מעברים בין 2/8 ל3/8, סולפז' מודלי אאולי-דורי- {V/III} פריגי, I VII7 III VI II V I	
			9/8 בחלוקה ל3 ו2-3-2, סולפז' מודלי לידי-פריגי	
			4 על 6/8, סולפז' מודלי לידי-פריגי	
			חיבורים לא שגתיים ע"י קשתות, הוצאת הרמוניות פשוטות-הביטלס	

9.4 כיתה יב'

הרמוניה/עיבוד	פיתוח שמיעה	תולדות הג'אז	אילתור	הרכבי ביצוע
ביג בנד יסודות בכתיבה: סקציות, פרטיטורה, סולו סולי, מבנה	גישה כרומטית, מהלך הרמוני מודלי {אאולי} I- IV- I- 5/4 {2,3 ו 3,2},	ווינטון קלי, רד גארלנד, סוני קלארק, ריי בריאנט ובוני טימונס.	II-V-I, II-sub V-I, Be-Bop scale	נגינה מעשית בקבוצות שונות, ביצוע קטעים ועיבודים עצמאיים
עיבוי קווי לפי סמי נסטיקו	מהלך הרמוני מודלי {מיקסו}. I bVII I 5/4 ב 10/8,	ג'יי.ג'יי.גונסון, קרטיס פולר	3 Tonic sustem, Be-bop Phraze, Omni book,	נגינה מעשית בקבוצות שונות, ביצוע קטעים ועיבודים עצמאיים
מצלולים הברידיים לחטיבת המתכת, משלולים עיליים לא דיאטוניים ושימושים לסקופונים.	סולפז' מלודיה ב 12 סולמות, תרגול קויטולות על 3/2, 3/4 ו 6/4, מהלך הרמוני מינור מלודי I- IV V7{9,b13} I-	ריי צ'ארלס, אריטה פרנקלין	הוצאת סולו I : הקלטות, תיווי, סולו, פרוזות נבחרות,	נגינה מעשית בקבוצות שונות, ביצוע קטעים ועיבודים עצמאיים
טכניקות שונות לכתיבת סולי, בלוקים, פתוח סגור,	מהלך הרמוני מודלי {לידי} I II I מודולציות רתמיות 4/4 רבע=60 ל 6/8 שמינית=רבע	ג'יימס בראון	מוטיב מלודי, ריתמי, טרנספוזיציה דיאטונית,	נגינה מעשית בקבוצות שונות, ביצוע קטעים ועיבודים עצמאיים
קונטרליין אקטיבי, קונטרליין פסיבי	moveable תוספת לגישה הכרומטית, מהלך הרמוני מודלי {דורי} I- IV I-	הרבי הנקוק, מקוי טיינר, צ'יק קוריאה, קיט' ג'ארט.	טרנספוזיציה,	נגינה מעשית בקבוצות שונות, ביצוע קטעים ועיבודים עצמאיים
גיבוי ותמיכה לסולו המאולתר, riffs	מהלך הרמוני מודלי {פריגי} מהלך I- bII I- מינור הרמוני I- II-7b5 V7{b9,b13} I-	וין שורטר, ג'ו הנדרסון, בילי הרפר	סטנדרט, חזרה משמיעה,	נגינה מעשית בקבוצות שונות, ביצוע קטעים ועיבודים עצמאיים
הרמוניזציה פונקציונאלית, הרמון מחדש לפי שלד,	הכנה לבגרות: סולפז' קריאה ראשונה	צ'ארלס מינגוס, אריק דולפי, אורנט קולמן, ססיל טיילור.	הוצאת סולו 2 : הקלטות, תיווי, סולו, פרוזות נבחרות,	נגינה מעשית בקבוצות שונות, ביצוע קטעים ועיבודים עצמאיים

			ותרגילים מוכרים, זיהוי מרווחים, זיהוי תרגיל א-טונאלי, זיהוי אקורדים משולשים, מרובעים, זיהוי תרגיל מתחים, שכתוב שיר: מנגינה + קול שני + בס + הרמוניה, שכתוב מנגינה מבלוז,	הרמון סימטרי קווי ואנכי.
נגינה מעשית בקבוצות שונות, ביצוע קטעים ועיבודים עצמאיים	צליל אקורד, מוטיבים מלודיים, פראזות מלודיות,	בס-קריטיאן מקבריד, סקסופון-ג'ו לובנו, קריס פוסר, קריס צ'יק חצוצרה- ג'ים רוטנדי, פסנתר-קווין הייס, אהרון גולדברג,		יסודות שנינו רתמי לפי סגנון נתון, יסודות בהרמוניה מודאלית בשנות השישים – הרבי הנקוק, ווין שורטר, צ'יק קוריאה ואחרים,
נגינה מעשית בקבוצות שונות, ביצוע קטעים ועיבודים עצמאיים	שתק, איזון,	בס-אבישי כהן, חצוצרה – אבישי כהן, סקסופון-אלי דג'ברי, פסנתר-אלון יבניאלי,		ניתוח פרטיטורות של בוב ברוקמאיר, טד ג'ונס וסמי נסטיקו
נגינה מעשית בקבוצות שונות, ביצוע קטעים ועיבודים עצמאיים	תכנון, מאגר פרוזות, בניית פרזה מלודית,	סקירת קובצי המאמרים, האזנה, ווידאו		כתיבת עיבוד לביג בנד, הגשת פרטיטורה ותפקידים, ביצוע תוך כדי הקלטה באולפן מקצועי.
	Lower Struture triads, Upper Stucture triads			
	הוצאת סולו 3: הקלטות, תיווי, סולו, פרוזות נבחרות,			
	בנייה תכנון, פיתוח הסולו, נקודת שיא, איכות הביצוע,			

10. בחינות

מבנה הבחינות

תלמיד המגמה לג'אז לומד במשך 4 שנים את שלושת המקצועות העיוניים בג'אז (עיבוד/הרמוניה, פיתוח שמיעה, תולדות הג'אז), ושני המקצועות המעשיים {אלתור והרכבי ביצוע} בצורה נרחבת ומעמיקה השווה לפחות ל – 2 יחידות לימוד למקצוע. עם זאת, ולמרות כמות הידע ורמת הבחינות הגבוהה לא ניתן לקבל את מלוא יחידות הבגרות עבור כל המקצועות אותם למד במשך 4 שנים, ולפיכך 10 יחידות אלו בפועל מצטמצמות לכדי 5 יחידות לימוד, אחת לכל מקצוע. {מקצוע יישומי מחשב כאמור אינו נכלל}

הרכב ציון הבגרות

ציון הבגרות במקצועות העיוניים {למעט יישומי מחשב}: פיתוח שמיעה ותולדות הג'אז מורכב מ – $1/3$ ציון שנתי כתה "א", $1/3$ ציון שנתי כתה "ב" ו $1/3$ מבחן מסכם פנימי בכיתה "ב". במקצוע עיבוד/הרמוניה מורכב מיון הבגרות מ – $3/10$ ציון שנתי כתה "א", $3/10$ ציון שנתי כתה "ב" ו $2/5$ פרויקט מסכם בכיתה "ב".

הציונים השנתיים בכתות "א" – "ב" מורכבים מ 2-3 בחינות, הגשת פרויקטים, בחנים, הכנת ש.ב., נוכחות וגישה {כמפורט בסוף כל תכנית מקצוע בנפרד}

במקצועות אלתור והרכבי הביצוע, ציון הבגרות מורכב מאוסף הערכות וציוני המורים בהסתמך על הפרמטרים המפורטים לכל מקצוע כגון רמת הנגינה, הביצוע וכדומה... במקצועות אלו אין בחינת מתכונת וגם לא בחינת בגרות, ולכן ציון הבגרות מורכב מ – $1/3$ עבור ציון שנתי "א" ו – $2/3$ עבור ציון שנתי "ב".

חישוב הציון הסופי

הציון הסופי של 5 יח"ל לצורך תעודת הבגרות, מתקבל מממוצע ציוני הבגרות של חמשת המקצועות, משקל כל מקצוע הינו 20%.

11. - ביבליוגרפיה

התכנית הייחודית של מגמת הג'אז פותחה כאמור בתחילת שנות התשעים, בהדרגה, תוך כדי התהוות המגמה ובהתאמה מוחלטת לאופי בית הספר תלמה ילין. בנוסף לנסיון אישי רב וחשיבה יצירתית התבססו כותבי התכנית על תכנים שונים מקורסים שנלמדו במוסדות בחו"ל. עם הזמן החלו גם להופיע ספרים בעברית, חלקם התבססו וסכמו בדיעבד את הנעשה בשטח. בנוסף, לכל מורה מקורות עצמיים אישיים שפותחו במיוחד לתלמידי מגמת הג'אז, וסוכמו לידי חוברות, רשימות, ספרים וכדומה...

למעט חומרי הלימוד האישיים של כל מורה שמהווים קניין רוחני ניתן לפרט את רשימת הביבליוגרפיה הבאה :

1. יסודות בהרמוניה של הג'אז והמוסיקה הקלה, עמיקם קימלמן ואלי בנאקוט בהוצ' כנרת
2. קובצי סטנדרטים {קטעי ג'אז}, Fifth Edition Real Books למפתח פה, סול, סי במול ומי במול.
3. קובצי סטנדרטים {קטעי ג'אז}, Real Books הוצאת Sher Music Co. למפתח פה, סול, סי במול ומי במול.
4. Inside The Score, A detailed analysis of 8 classic jazz ensemble charts, by Sammy Nestico, Thad Jones and Bob Brookmeyer, by Rayburn Wright, Kendor Music, Inc.
5. Bach, Riemenschneider, 371 Harmonized Chorales and 69 Chorale Melodies with Figured Bass, G. Schirmer, Inc. Hal Leonard publishing Corp.
6. The Complete Arranger, By Sammy Nestico, Fenwood Music Co.
7. Jazz Arranging and Composing By Bill Dobbins, Published by Advanced Music
8. Charlie Parker Omnibook, Published by Atlantic Music Corp.
9. עיבודי ביג-בנד וקומבו ממיטב ההוצאות לאור.
10. תקליטורים שנמצאים בספריית ביה"ס ועומדים לרשות התלמידים להאזנה בספריה
11. Jazz Masters of the 20's Hadlock Richard, New York, Da Capo Press, 1988
12. Hard Bop Jazz & Black music 1955-1965 Rosropovich, Mstislav, David Rozenthal, New York, Oxford University Press, 1992
13. The New Grove Dictionary Of Jazz By Barry Kernfeld, New York, St. Martin's Press, 1998
14. Aven Garden Jazz Musicians

By Such. Daviud G. , Univercity of Iowa Press, 1993	
A History of the New York Scene	.15
By Samuel B. Charters and the Leonard Kundstadt, New York, Da Capo Press, 1981	
The Encyclopedia of Jazz & Blues	.16
By Shadwick, Keith, New York, Quintet Publication, 2001	
Jazz Masters, America's Highest Honor in Jazz	.17
NEA, National Endowment for the Arts, Washington, 2001	
Who's Who in Jazz	.18
By Chilton, John, New York, Da Capo Press ,1985	
West Coast Jazz. Modern Jazz in California	.19
By Ted Gioia, New York, Oxford Univercity Press, 1992	
Jazz Singing	.20
By Will Friedwaid, London, Quartet Books, 1990	
All Music Guide to Jazz, The best CD'S, albums & tapes	.21
Edited By Ron Wynn with Michael Erlewine, Vladimir Bogdanov and Chris W.	
San Francisko, Miller Freeman Books, 1994	
Stan Gets: A Life In Jazz	.22
By Donald L. Maggin, New York, William morrow & Company , 1996	
The World of Soul	.23
By Arnold Shaw, New York, Cowles Book Company, inc.	

12. מדדי הצלחה

- את ההישגים הגבוהים אליהם מגיעים התלמידים ניתן לראות בנתונים הבאים:
- א. לאורך כל השנים מצטיינים תלמידי המגמה ברסיטל הבגרות. (ראה נספח י'ד – ציוני רסיטל הבגרות תשס"ז – ממוצע 98.08). המסמך המצורף הוא דוגמא אופיינית המשקפת את תמונת המצב.
- ב. רבים מבין מסיימי שכבת י"ב ניגשים לבחינות לתזמורת צה"ל, להלקות ול"מוסיקאי ג'אז מצטיין" בצבא. מרבית הנבחנים זוכים במעמד.
- ג. אחוז גבוה של תלמידים זוכה בבחינות "קרן שרת".
- ד. קיימים הסכמים ייחודיים והכרה ייחודית לתלמידי מסלול הג'אז בתנאי קבלתם ללימודי המשך באקדמיות השונות בארץ לרבות רימון, ובמס' מוסדות מובילים בעולם.
- ה. תלמידים המגיעים ללמוד במוסדות גבוהים בחו"ל מדווחים על רמת ידיעותיהם הגבוהה יחסית לתלמידים האחרים והתקדמותם המהירה לקראת התארים השונים.

13. סכום

בראיה רחבה של 55 שנה מאז הוקם ביה"ס, וכ20 שנה מהקמת המגמה, ניתן לראות כי בוגרי בית הספר תופשים היום מקום של כבוד בכל גוף מוסיקלי ביצועי או חינוכי ברחבי הארץ כמנצחים, נגנים, מלחינים, מעבדים, מנהלי מוסדות מוסיקליים ומורים.

רבים עושים חיל מעבר לים בתפקידים דומים. (ראה נספח ט"ו - רשימה של בוגרים מצטיינים).

בית הספר צבר נסיון ומוניטין רב- שנים ושמו הולך לפניו.

בקשתנו היא כי יותר לנו להמשיך ולקיים את תכנית הלימודים ואת בחינות הבגרות ברמה ובדרך בה אנחנו נוהגים מזה שנים, והרבה לפני כולם. התוצאות וההישגים מדברים בעד עצמם.

אנו מתחייבים להגיש את השאלונים לבדיקה ולאישור המפמ"ר כפי שנתבקש.

14. תלמה ילין לבית בנטוויץ'

תלמה ילין היתה צ'לנית ידועה, מוסיקאית דגולה ומחנכת למוסיקה. הצ'לנית הראשונה של התזמורת הפילהרמונית הישראלית בעת הקמתה. חברת הרביעיה הארץ-ישראלית הנודעת.

תלמה לבית בנטוויץ', משפחה ציונית מאנגליה אשר כל 11 ילדיה למדו נגינה כחלק מחינוכם התרבותי, היתה בצעירותה צ'לנית מחוננת אשר ניבאו לה קריירה בינלאומית.

תלמה חוותה על בשרה את הקשיים אשר חווה נגן צעיר ומוכשר אשר צריך להתמודד בעת ובעונה אחת עם הלימוד האקדמי, הרחבת הידע התיאורטי בתחום המוסיקה, הפעילות המוסיקלית הקבוצתית (נגינה בהרכב קאמרי או בתזמורת), שעות האימון הרבות, הצרכים החברתיים ולחצים שונים של הופעה פומבית.

בשלב כלשהו לא עמדה תלמה בלחצים השונים ונשלחה ע"י הוריה לפלשתינה כדי להתאושש ולהחלים.

כאן פגשה את בעלה לעתיד, האדריכל אליעזר ילין וקשרה את גורלה בא"י.

היא חינכה דורות של צ'לנים, הופיעה בכל רחבי הארץ והיתה דמות נערצת בקרב שוחרי המוסיקה הקלאסית בארץ ישראל.

תלמה עשתה את הצעדים הראשונים להקמת בית הספר, קיבלה את האישורים מטעם משרד החינוך, אך נפטרה באופן פתאומי ולא זכתה לראות בהקמתו של ביה"ס.

חבריה של תלמה, מורי האקדמיה למוסיקה בת"א בראשות פרופ' עדן פרטוש ז"ל המשיכו את חלומה, הקימו את ביה"ס וקראו לו על שמה. הם ראו בו את ביה"ס האידיאלי אשר יאפשר לתלמידיהם המוכשרים לצלוח בשלום את שנות התיכון ולהמשיך ולהתקדם בדרך למימוש קריירה כאמנים מקצועיים.

15. רשמית בוגרים

אבישי יונתן – פסנתרן ומפיק, צרפת, חבר בהרכב 3rd new world love
אביטל עומר - בס
איצקוביץ איתן – תופים, מורה ברימון
אלדור אורן – פסנתר, מנצח ומנהל מוסיקלי בברודווי ניו יורק,
אלמוג רון – תופים, הדורבנים, נגן אולפן
אסף רועי – סקסופון, ביגבנד בוגרי דיזי גילספי
באלין יעלה – חליל, שירה, ניו יורק
בן ארי הגר - בס גיטרה, ניו-יורק, עבדה עם אחינועם ניני, כיום עם לורן ווזי, גלוריה אסטפן וכדומה...
ברסלר אמיר – תופים, טריו של אבישי כהן
ברק אביב – תופים, נקמת הטרקטור, נגן הקלטות
דג'ברי אלי – סקסופון, ת"א – ניו-יורק, ניגן עם הרבי הנקוק, חבר ברביעית אל פוסטר, הוציא מס
תקליטים,
דור דניאל – תופים, ניו יורק, טריו של אבישי כהן
הקסלמן גלעד - גיטרה, ניו-יורק, זוכה פרס מונטריי 2008
הר אבן ערן – גיטרה, מורה באקדמיה באמסטרדם, להקת אינדי
וולניץ אריה – גיטרה בס, מורה בכיר ברימון, אמן הקלטות ובסיסט מוערך ביותר בארץ
וולצ'וק יונתן – טרומבון, ניו-יורק, מנגן כיום עם סלייד המפטון
וליש עידן – טרומבון, חבר בחמישית עמיקם קימלמן
זמיר דני – סקסופון, מופיע בפסטיבלים שונים בעולם, כ-4 תקליטים אישיים,
חיטמן אוהד – שירה, הפקה
טבת סלע – סקסופון
יבנאי אלון – פסנתר, פקיטו דה ריוורה
יוריה אסף - סקסופון
כהן אבישי – חצוצרה, ניו-יורק, הוציא 3 תקליטים אישיים, אחד החצוצרנים המבטיחים של 2008 ע"פ
מגזין דאון-ביט, חבר בהרכב 3rd new world love
כהן יובל – סקסופון, חבר בשלישית הכהנים, מורה ברימון
כהן מילוא חגי – בס, ניו יורק,
כהן ענת – סקסופון וקלרינט, ניו-יורק, ריו-דה ז'נרו, אמנית יוצרת, קרירה בינלאומית בתחום השורו
{ברזיל} והג'אז, כ-4 תקליטים אישיים.
לב ארי דדי – פסנתר, מפיק מוסיקלי ב noir,
לקנר אמיר – סקסופון, ניהול מוסיקלי במחזות זמר
מאסטרו שי – פסנתר, טריו של אבישי כהן, ניו יורק

מורי ברק – בס, ניו – יורק, עובד כיום עם פיטר אוקוטונצ'י,
מייגנרס בן – בס, ניו יורק
מישולם עידו – טרומבון, ברקלי, monk institute,
מנצור ניר – תופים, עובד עם מיטב אמני ישראל,
מסריק נעם – קונטראבס, הפילהרמונית הישראלית
נחמיה עופרי – תופים, טריו של אבישי כהן
סאלם אילן – חליל, מורה בכיר ברימון
פלדמן דוד – פסנתר, ברזיל
רגב רעות – טרומבון, ניו-יורק,
רון גלעד – סקסופון, ניגן עם מייק סטרן, צ'ה קוריאה, מונק אינסטיטיוט
רון טל – בס, שלישית פרנק ווס, ניו יורק
רותם דניאל – סקסופון, בוסטון, monk institute
שמואלי רון – פסנתר, בוסטון, ניהול אינסטיטיוט רימון, הוראה בתלמה ילין
תואר ניב – חצוצרה, בוסטון על מלגה מלאה במעמד עילוי